

EDUSKUNNAN VASTAUS 279/2002 vp

Hallituksen esitys palosuojelurahastolaiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä palosuojelurahastolaiksi (HE 194/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 23/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Palosuojelurahastolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Palosuojelumaksu

1 §

Lain tarkoitus

Tulipalojen ehkäisyn ja pelastustoiminnan edistämiseksi on Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta vuosittain suoritettava palosuojelumaksu.

2 §

Maksuvelvolliset

Palosuojelumaksun on velvollinen suorittamaan jokainen, joka harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa.

Jos vakuutusmaksu suoritetaan muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle vakuutuksenantajalle, vakuutuksenottaja ja vakuutuksen välittänyt vakuutuksenvälittäjä ovat vastuussa palosuojelumaksun suorittamisesta. Vakuutuksenvälittäjä

on velvollinen tilittämään palosuojelumaksun siten kuin 5 §:ssä säädetään.

Ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä, joka harjoittaa täällä vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa siten kuin siitä erikseen säädetään, on oltava Suomessa asiamies palosuojelumaksun suorittamista varten.

3 §

Palosuojelumaksun määrä

Palosuojelumaksu on 3 prosenttia vakuutuksen paloriskiä vastaavasta osuudesta vakuutuksista edellisenä vuotena kannettujen vakuutusmaksujen yhteenlasketusta määrästä lisättynä 3 prosenttia ainaisten palovakuutusten vakuutusmaksuvastuulle lasketusta korosta.

Annettuja jälleenvakuutuksia ei saa ottaa vähennyksenä huomioon, eikä palosuojelumaksua makseta otetuista jälleenvakuutuksista. Palosuojelumaksua ei peritä auto-, kuljetus- tai eläinvakuutuksena myönnetystä vakuutuksesta palovaaran varalta.

4 §

Palosuojelumaksun maksuunpano

Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuositain sen läänin lääninhallitus, jossa suomalaisella vakuutuksenantajalla on kotipaikka tai jossa ulkomaisen vakuutuksenantajan edustusto sijaitsee. Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää Etelä-Suomen lääninhallitus, jos kysymyksessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, joka harjoittaa Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa.

Vakuutusvalvontaviraston on vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta annettava lääninhallitukselle palosuojelumaksun määräämistä varten tiedot läänissä olevista maksuvelvollisista ja muita tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Vakuutusvalvontaviraston tulee antaa Etelä-Suomen lääninhallitukselle tiedot 1 momentissa tarkoitetusta ulkomaisesta ETA-vakuutusyhtiöstä. Lääninhallituksen tulee ennen heinäkuun loppua lähettää kehoitus maksuvelvollisille maksuunpanoon tarvittavien tietojen antamisesta. Vakuutuksenantajien ja Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön asiamiehen tulee antaa asianomaiselle lääninhallitukselle kirjallisesti tiedot maksuunpanoa varten vuosittain viimeistään syyskuun 15 päivänä.

Jollei tietoja anneta lääninhallitukselle määräajassa, lääninhallituksella on oikeus sakon uhalla velvoittaa asianomainen antamaan tiedot uuden määräajan kuluessa tai toimittaa maksuunpano muun saatavissa olevan selvityksen perusteella. Uhkasakkoa koskevassa asiassa sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Maksuvelvollisen on suoritettava palosuojelumaksu lääninhallituksen päätöksessään määräämään maksupaikkaan eräpäivänä. Palosuojelumaksun erääntyneelle määrälle maksetaan viivästyskorkoa siten kuin korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa säädetään.

5 §

Palosuojelumaksun tilitys

Lääninhallituksen on suoritettava palosuojelumaksut palosuojelurahastoon maksuunpanon toimittamista koskevan kalenterivuoden loppuun mennessä. Tämän lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutuksenvälittäjän on suoritettava palosuojelumaksu oma-aloitteisesti sisäasiainministeriön määräämään maksupaikkaan viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

6 §

Vanhentuminen

Velvollisuus suorittaa palosuojelumaksu vanhentuu 5 vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta lääninhallituksen olisi tullut toimittaa maksuunpano.

7 §

Muutoksenhaku palosuojelumaksun maksuunpanoon

Lääninhallituksen tekemään palosuojelumaksun maksuunpanoa koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maksuunpantu palosuojelumaksu on valituksesta huolimatta määräaikana suoritettava. Jollei maksua määräpäivänä suoriteta, saadaan se ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jos maksu poistetaan tai alennetaan, lääninhallituksen tai palosuojelurahaston on palautettava muutoksenhaun johdosta annetun lainvoimaisen päätöksen perusteella liikaa suoritettu määrä. Palautettavalle määrälle maksetaan korkoa siten kuin korkolain 3 §:n 2 momentissa säädetään.

8 §

Rangaistus

Rangaistus palosuojelumaksun lainvastaaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1—3 §:ssä.

2 luku

Palosuojelurahasto

9 §

Palosuojelurahasto

Palosuojelumaksut tuloutetaan valtion talousarvion ulkopuolella olevaan palosuojelurahastoon. Palosuojelurahastolla on lisäksi oikeus ottaa vastaan varoja lahjoituksina ja testamentilla.

Palosuojelurahaston varat muodostuvat palosuojelumaksuista kertyvistä tuloista, edellisiltä tilikausilta kertyneistä ylijäämistä, lahjoituksina ja testamentteilla saaduista varoista sekä rahastosta maksettujen avustusten ja muun rahoituksen palautuksista niihin liittyvine korko- ja muine erineen.

10 §

Palosuojelurahaston hallinto

Palosuojelurahasto on sisäasiainministeriön hoidossa ja valvonnassa. Sisäasiainministeriön tehtävänä on erityisesti valvoa rahaston taloutta ja toimintaa sekä hoitaa rahaston kirjanpito. Sisäasiainministeriöllä on oikeus saada rahastolta kaikki tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Palosuojelurahastossa voi olla valtion palveluksessa olevaa henkilöstöä rahaston varojen puitteissa.

Palosuojelurahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii rahaston hallitus. Hallituksen tehtävänä on päättää rahaston toiminnan ja talouden kannalta merkityksellisistä ja laajakantoisista asioista sekä huolehtia kirjanpidon ja varainhoi-

don valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

- 1) päättää rahaston toiminta- ja taloussuunnitelmasta;
- 2) päättää rahaston talousarviosta ja varojen käyttösuunnitelmasta;
- 3) päättää rahastosta myönnettävistä avustuksista ja muusta rahoituksesta;
- 4) päättää rahastossa olevan henkilöstön ottamisesta ja vapauttamisesta tehtävistään;
- 5) huolehtia rahaston maksuvalmiudesta;
- 6) hyväksyä ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätös ja toimittaa se sisäasiainministeriölle maaliskuun loppuun mennessä; sekä
- 7) tehdä ehdotus sisäasiainministeriölle rahaston ylijäämän käyttämisestä tai alijäämän kattamisesta rahaston varoista.

Palosuojelurahaston hallitukseen kuuluu hallituksen puheenjohtaja sekä seitsemän jäsentä, joilla jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Sisäasiainministeriö nimeää hallituksen puheenjohtajan sekä jäsenet ja varajäsenet kerrallaan kolmen vuoden toimikaudeksi. Sisäasiainministeriö vapauttaa hallituksen tai sen puheenjohtajan, jäsenen taikka varajäsenen tehtävästään.

Hallituksen ja rahaston henkilöstön palkkaukset ja muut toiminnasta aiheutuvat hallintomenot suoritetaan palosuojelurahaston varoista.

11 §

Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset

Palosuojelurahaston hallituksen puheenjohtaja, jäsentä ja varajäsentä hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä pidetään rikoslain 40 luvun 11 §:n 2 kohdan mukaisena henkilönä.

Palosuojelurahaston ja sen hallituksen toimintaan sovelletaan, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/1966), asiakirjan lähettämisestä annetussa laissa (74/1954), kielilaissa (148/1922) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

12 §

Kirjanpito, maksuliike ja tilinpäätös

Palosuojelurahaston kirjanpidon, maksuliikkeen, muun laskentatoimen ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Sisäasiainministeriö päättää huhtikuun lopun mennessä rahaston tilinpäätöksen vahvistamisesta, rahaston ylijäämän käyttämisestä ja alijäämän kattamisesta rahaston varoista sekä muista toimenpiteistä, joihin rahaston tilinpäätös antaa aihetta. Sisäasiainministeriö hankkii rahaston tilintarkastajien lausunnon lisäksi päätöksensä perustaksi tarvittavat tiedot ja selvitykset rahaston taloudesta ja toiminnasta.

13 §

Tilintarkastus

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain palosuojelurahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajien on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tulokselisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta; sekä

5) rahaston tuloksen käsittelystä rahaston hallituksen ehdottamalla tavalla; kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajien on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan

yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava rahaston hallitukselle ja sisäasiainministeriölle.

Rahaston hallitus ja henkilöstö on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastus-oikeudesta säädetään valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (676/2000).

3 luku

Avustukset ja muu julkinen tuki

14 §

Avustukset ja muu rahoitus

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa yleis- tai erityisavustuksia. Palosuojelurahastosta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja rahasto toimii näissä avustuksissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia kunnille ja pelastustoimen alueille, sopimuspalokunnille sekä pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille.

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää myös muille erityisavustuksia:

1) oppimateriaalin tuotantoon ja hankintaan;

2) tietojenkäsittelyn kehittämiseen ja laitteen hankintaan;

3) kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- ja kehittämistoimintaan;

4) valistukseen ja neuvontaan; sekä

5) standardisointiin.

Rahoitusta tämän momentin mukaisiin hankkeisiin voidaan myöntää myös valtion virastoille ja laitoksille. Palosuojelurahastosta voidaan myöntää myös apurahoja ja stipendejä hakijan henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen, jolloin apuraha tai stipendi voi olla kokonaiskustannusten täyden määrään suuruinen.

15 §

Avustuksen hakeminen

Yleisavustuksia myönnettäessä otetaan huomioon suoritteet ja niihin välittömästi kohdistuvat hallintomenot.

Yleisavustusta haettaessa on esitettävä toimintasuunnitelma ja talousarvio ja muita tarvittavia suunnitelmia. Jos avustusta haetaan johonkin toiminnan osaan, on suunnitelmassa esitettävä erikseen se toiminta, mihin avustus aiotaan käyttää.

Erityisavustusta tai 14 §:n 3 momentin mukaista rahoitusta haettaessa on esitettävä riittävä selvitys hankkeen toiminnallisista tai teknisistä suunnitelmista ja kokonaisrahoitussuunnitelmasta. Erityisavustusta haettaessa on esitettävä selvitys hakijan edellytyksistä rahoittaa hankkeen omarahoitusosuus ja, jos erityisavustusta haetaan kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, rakennus- tai hankintasuunnitelmat tarvittavilta osin. Lisäksi on selvitettävä hakijan hankkeeseen saamat muut tuet ja muu rahoitus.

16 §

Yleisavustuksen määrä

Yleisavustus voi olla enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä.

Yleisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävinä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta toiminnasta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvovähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset.

17 §

Erityisavustuksen määrä

Erityisavustus voi olla suuruudeltaan enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä.

Erityisavustusta saadaan käyttää avustettavan hankkeen erillismenoihin vähennettynä hankkeesta saatavilla tuloilla.

Erityisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävinä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta hankkeesta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvovähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset.

4 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä:

1) palosuojelumaksun maksuunpanosta ja tietojen ilmoitusmenettelystä;

2) palosuojelurahaston hallituksen tarkemmasta kokoonpanosta, päätösvaltaisuudesta ja palkkioista; sekä

3) palosuojelurahaston henkilöstöstä.

Sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä palosuojelurahaston työjärjestyksestä.

Palosuojelurahaston hallitus voi antaa ohjeita yleisavustuksien perusteena olevien suoritteiden määrittelystä.

5 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tällä lailla kumotaan palosuojelumaksusta 20 päivänä heinäkuuta 1946 annettu laki (586/1946) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

20 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn avustukseen tai muihin varoihin noudatetaan myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä ja päätöksessä asetettuja ehtoja. Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin hakemuksiin, joihin ei ole annettu päätöstä tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tätä lakia.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2003
